

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

До Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип
Фонд за научноистражувачка работа

Abstract of research projects

Date of submission	2018-2020
Project No:	Main researcher: Prof. Dr Lence Miloseva Faculty of Medical Sciences

Наслов на проектот	<i>Рационално-емотивна бихејвиорална терапија и природата и структурата на пострауматското стресно растројство</i>
Клучни зборови	
FRASCATI класификација	<u>Медицински науки и здравство</u> Психијатрија (Психопатологија) <u>Бихејвиорални науки и невронауки</u> Психологија (Клиничка психологија; Психопатологија и Психотерапија; Когнитивни невронауки)

Proposal Title	<i>A Rational Emotive Behaviour Therapy and Nature and Structure of Posttraumatic Stress Disorder</i>
Keywords	
FRASCATI classification	<u>Medical and Health sciences</u> Psychiatry (Psychopathology) <u>Behavioural and Neuroscience</u> Psychology (Clinical Psychology; Psychopathology and Psychotherapy; Cognitive neuroscience)

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

ПРВ ДЕЛ/PART 1:

Апстракт (максимум 250 зборови)

Вовед: Природата на пострауматското стресно растројство (PTSD) како клинички конструкт е екстремно комплексна, посебно поради тоа што поседува многу скриени карактеристики кои го разликуваат од другите ментални растројства. Кога станува збор за PTSD мора да нагласиме дека има недостиг на податоци кои се однесуваат на предикциите на рационално-емотивната бихејвиорална терапија (РЕБТ) во контекст на пострауматското стресно растројство (PTSD) (видете David, Lynn, & Ellis, 2010). РЕБТ теоријата изгледа многу адекватна за проучување на пострауматското стрес растројство (PTSD), бидејќи оваа теорија сугерира дека ваквите пострауматски одговори не се појавуваат како нужен одговор и резултат на искусување на трауматски животен настан, како што е сугерирано во DSM V (*Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorder V*) (American Psychiatric Association [APA], 2013). Според РЕБТ теоријата пострауматското стресно растројство ќе се појави како последица на евалуирање на трауматските животни настани на дисфункционален начин (Ellis, 2001). **Цели на проектот:** Оваа истражувачка клиничка студија има за цел истражување на природата и структурата на пострауматското стрес растројство од аспект на рационално-емотивната бихејвиорална психотерапија, како понов, современ вид на психотерапија.

Примерок и психолошки инструменти: Првиот емпириски дел од овој проект ќе биде пилот истражување за валидација на инструментите на примерок на возраст од 19-65 години, додека вториот дел од емпириското истражување е главното истражување, кое ќе биде спроведено на испитаници на возраст од 19-65 години со дијагностицирано пострауматско растројство (PTSD) во Клиничка болница, Штип и Универзитетска Клиника за психијатрија, Скопје. За операционализирање на главните варијабли: пострауматска симптоматологија (ниво); ирационални уверувања; рационални уверувања; траума- специфични ирационални уверувања, ќе бидат користени следните психолошки инструменти: *Листа на основни податоци; PTSD Дијагностичка скала за DSM-V (PDS-5) (PTSD Diagnostic Scale for DSM-5 (PDS-5, Foa et al., 2015); Скала на ставови и уверувања 2 (The Attitudes and Belief Scale 2, ABS-2: DiGiuseppe, Leaf, Exner, & Robin,*

1988); *Скала на Ирационални уверувања поврзани со траума* (The Trauma Related Irrational Belief Scale, Huland, 2014).

Очекувани резултати: Психолошките инструменти ќе покажат добри психометриски карактеристики. Применувајќи тестирање со моделирање со структурни равенки (SEM) се очекува дека моделот на организацијата на ирационалните уверувања во предикцијата на пострауматската стрес симптоматологија е соодветен на податоците и објаснува голем процент на варијанса во секоја класа на симптоми на пострауматската стрес симптоматологија. Применувајќи тестирање со моделирање со структурни равенки (SEM) се очекува дека општите ирационални уверувања имаат влијание на пострауматските симптоми преку траума-специфичните ирационални уверувања. Применувајќи тестирање со секвенциона модерирачка мултипла регресиона анализа се очекува дека рационалните уверувања можат позитивно да го модерираат влијанието на ирационалните уверувања врз пострауматските стрес симптоми. Рационалните уверувања носат негативен, директен ефект врз пострауматските стрес симптоми и го намалуваат влијанието на ирационалните уверувања на пострауматските стрес одговори.

Клучни зборови: Рационално-емотивна бихејвиорална терапија, РЕБТ; пострауматското стресно растројство, PTSD; моделирање со структурни равенки, SEM; ирационални уверувања; рационални уверувања; траума-специфични ирационални уверувања

Abstract (max 250 words)

Introduction:

The nature of PTSD as a clinical construct is extremely complex, possessing many subtleties and idiosyncratic intricacies that distinguish it from other psychiatric disorders. The REBT theory has been supported in the context of many different psychological/psychiatric disorders. However, one notable exception is the lack of data regarding the predictions of REBT theory in the context of posttraumatic stress disorder (PTSD) (see David, Lynn, & Ellis, 2010). REBT theory appears very well suited to studying posttraumatic stress responses as the theory suggests that such responses should not arise simply as a result of experiencing a traumatic life event, as is suggested in the *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorder V* (American Psychiatric Association [APA], 2013), but rather that posttraumatic stress disorder will arise as a consequence of evaluating traumatic life events in a dysfunctional manner (Ellis, 2001).

Research objective: This research clinical study is aimed at exploring the nature and structure of PTSD from the REBT, Rationale Emotive Behavior Perspective, as a new, contemporary psychotherapy.

Sample and psychological instruments: The research will be conducted in two stages. In the *first stage* (pilot study) the reliability of psychological instruments on a sample from R. Macedonia will be established (Cronbach's alpha coefficient) on a sample from Stip and Skopje, aged 19-65. In the *second stage*, a clinical sample of respondents who met the criteria for PTSD was provided (by DSM-V classification, PTSD) in Clinical Hospital in Štip and University Clinic of Psychiatry in Skopje. In order to assess main variables (posttraumatic symptomatology [level], irrational beliefs, rational beliefs, trauma-specific irrational beliefs) will use set of psychological instruments subsequently, in relation to the aforementioned variables: *The sheet of paper with personal data; PTSD Diagnostic Scale for DSM-V (PDS-5, Foa et al., 2015); The Attitudes and Belief Scale 2, (ABS-2: DiGiuseppe, Leaf, Exner, & Robin, 1988); The Trauma Related Irrational Belief Scale, Hyland, 2014.*

Expected results: It is expected that the new psychological instruments will show good psychometric characteristic. A model consistent with the predictions of REBT theory will be found to be a good fit of the data and explained a large percentage of variance in each symptom class of posttraumatic stress. Applying structural equation modelling, we expected that generalised irrational beliefs could impact upon posttraumatic stress symptoms via trauma specific irrational beliefs. It is expected that with applying sequential moderator multiple regression analysis we will find that rational beliefs could positively moderate the impact of irrational beliefs on posttraumatic stress symptoms. Rational beliefs will be found to exert a negative, direct effect on posttraumatic stress symptoms, and to lessen the impact of irrational beliefs on posttraumatic stress responses.

Key words: : Rational Emotive Behaviour Therapy , REBT; Posttraumatic Stress Disorder, PTSD; irrational beliefs, rational beliefs; trauma specific irrational beliefs.